

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Δρ Σοφία Μπουτσιούκη

Διάλεξη 5

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Συμβούλιο της Ευρώπης

Ίδρυση: 1949

Έδρα: Στρασβούργο

Ιδρυτικά μέλη: Βέλγιο, Γαλλία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Νορβηγία, Σουηδία

Σήμερα: 47 κράτη μέλη + 5 παρατηρητές (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδάς, Μεξικό, Βατικανό)

Σκοποί:

- Προάσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Προώθηση των δημοκρατικών θεσμών.
- Διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας στο πλαίσιο της συνύπαρξης και αλληλεπίδρασης όλων των ευρωπαϊκών πολιτισμών.
- Προώθηση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- Ενδυνάμωση πολιτισμικής συνεργασίας.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Δομή ανά επίπεδο εκπροσώπησης:

- ✓ *Επιτροπή Υπουργών - ΥΠΕΞ (+ μόνιμες αντιπροσωπείες) / επίπεδο κυβερνήσεων*
--> προετοιμασία πολιτικού προσανατολισμού και προγραμματισμών δραστηριοτήτων
- ✓ *Κοινοβουλευτική Συνέλευση (630 μέλη) --> διαμόρφωση πολιτικής / επίπεδο κοινοβουλίων*
- ✓ *Σύνοδος Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών (προώθηση δημοκρατικών θεσμών σε τοπικό επίπεδο) / επίπεδο τοπικών και περιφερειακών αρχών*
- ✓ *Γραμματεία (συμπεριλαμβανομένου του Γραμματέα με 5ετή θητεία)*

- Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.
- Ισότητα των φύλων.
- Βία κατά των γυναικών – ενδοοικογενειακή βία.
- Παράνομη διακίνηση ανθρώπων (trafficking).
- Ενσωμάτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Ρατσισμός και μισαλλοδοξία.
- Δικαιώματα των Ρομά.
- Δικαιώματα των μεταναστών.
- Εθνικές μειονότητες.
- Περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες.
- Δικαιώματα των παιδιών – οικοδόμηση μιας Ευρώπης για και με τα παιδιά.
- Δικαιώματα των παιδιών – κακοποίηση παιδιών.
- Δικαιώματα των παιδιών – δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά.
- Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού ή φυλετικής ταυτότητας (LGBT).

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950, τέθηκε σε ισχύ 1953)

- Προστασία ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων.
- Αναφέρεται σε ελευθερίες και δικαιώματα.
- Μηχανισμοί διεθνούς ελέγχου → Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: δεσμευτικότητα αποφάσεων και υποχρέωση κρατών για συμμόρφωση, δικαίωμα προσφυγής από κάθε άτομο που θεωρεί ότι τα δικαιώματά του παραβιάζονται από ένα κράτος ή από ένα κράτος κατά άλλου (σπανιότερα), δυνατότητα επιδίκασης από το Δικαστήριο αποζημίωσης για επανόρθωση της προκληθείσας βλάβης.

Προβλέψεις της Σύμβασης για:

δικαιώματα, ζωή, βασανιστήρια, δουλεία, ελευθερία και ασφάλεια, δίκαιη δίκη, αναδρομικότητα, ιδιωτικότητα, συνείδηση και θρησκεία, έκφραση, συνεταιρίζεσθαι, γάμο, αποτελεσματική επανόρθωση, διάκριση, προσβολές, αλλοδαπούς, κατάχρηση των δικαιωμάτων, επιτρεπτές περιοριστικές διατάξεις.

Με πρωτόκολλα ρυθμίζονται θέματα για: περιουσία, εκπαίδευση, εκλογές, πολιτικές φυλακίσεις, ελευθερία μετακίνησης και απέλαση, θανατική ποινή, έγκλημα και οικογένεια.

Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης (1961, αναθεώρηση 1996)

Καθορίζει δικαιώματα και ελευθερίες και δημιουργεί εποπτικό μηχανισμό που διασφαλίζει την τήρηση του Χάρτη από τα κράτη μέλη.

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

1. Στέγαση
2. Υγεία
3. Εκπαίδευση
4. Απασχόληση
5. Νομική και Κοινωνική προστασία
6. Ελεύθερη μετακίνηση των ατόμων
7. Μη-διάκριση

1. Στέγαση

- Πρόσβαση σε κατάλληλη και οικονομικά προσιτή στέγαση.
- Μείωση αστέγων και εφαρμογή πολιτικών με στόχο όλες τις μειονεκτούσες ομάδες.
- Διαδικασίες για τον περιορισμό βίαιης έξωσης.
- Ισότητα πρόσβασης μη υπηκόων σε κοινωνική στέγαση και στεγαστικά επιδόματα.
- Σύνδεση κατασκευής στέγης και στεγαστικών επιδομάτων με ανάγκες οικογένειας.

2. Υγεία

- Προσβάσιμες και αποτελεσματικές υποδομές υγείας για όλον τον πληθυσμό.
- Πολιτική για την αποτροπή των ασθενειών κυρίως μέσω της διασφάλισης ενός υγιούς περιβάλλοντος.
- Εξάλειψη των επαγγελματικών κινδύνων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία παρέχονται με νόμο και είναι εξασφαλισμένες στην πράξη.
- Προστασία της μητρότητας.

3. Εκπαίδευση

- Δωρεάν πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Δωρεάν και αποτελεσματικές υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Πρόσβαση σε αρχική κατάρτιση (γενική και επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση), σε ανώτερη εκπαίδευση (πανεπιστημιακή και μη-πανεπιστημιακή), σε επαγγελματική (αρχική και συνεχιζόμενη) κατάρτιση.
- Ειδικά μέτρα για αλλοδαπούς κατοίκους.
- Ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες στο συμβατικό σχολικό σύστημα.
- Πρόσβαση σε εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση για άτομα με ειδικές ανάγκες.

4. Απασχόληση

- Απαγόρευση εξαναγκαστικής εργασίας.
- Απαγόρευση της εργασίας παιδιών κάτω των 15 ετών.
- Ειδικές συνθήκες εργασίας για άτομα ηλικίας 15-18 ετών.
- Δικαίωμα ατόμου να κερδίζει τα προς το ζην με ένα επάγγελμα όπου μπορεί να εισέλθει ελεύθερα.
- Σχεδιασμός οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής διασφαλίζοντας πλήρη απασχόληση.
- Δίκαιες εργασιακές συνθήκες σε ό,τι αφορά την αμοιβή και τις ώρες εργασίας.
- Προστασία από σεξουαλική και ψυχολογική παρενόχληση.
- Ελευθερία δημιουργίας συνδικαλιστικών οργανώσεων για εργαζομένους και εργοδότες για την υπεράσπιση οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων - ατομική ελευθερία απόφασης συμμετοχής σε αυτές ή όχι.
- Προώθηση κοινής διαβούλευσης, συλλογικής διαπραγμάτευσης, εθελοντικής διαιτησίας.
- Προστασία σε περίπτωση απόλυσης.
- Δικαίωμα στην απεργία.
- Πρόσβαση στην εργασία για άτομα με ειδικές ανάγκες.

5. Νομική και κοινωνική προστασία

- Νομική υπόσταση του παιδιού.
- Μεταχείριση των νεαρών παραβατών.
- Προστασία από ελλιπή φροντίδα και κακομεταχείριση.
- Απαγόρευση κάθε μορφής εκμετάλλευσης (σεξουαλικής ή άλλης).
- Νομική προστασία της οικογένειας (ισότητα των συζύγων μέσα στο ζευγάρι και έναντι των παιδιών, προστασία των παιδιών σε περίπτωση διάλυσης της οικογένειας).
- Δικαίωμα σε κοινωνική ασφάλιση, κοινωνική ευημερία και κοινωνικές υπηρεσίες.
- Δικαίωμα προστασίας έναντι της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Ειδικά μέτρα φροντίδας για παιδιά και ηλικιωμένους.

6. Μετακίνηση ατόμων

- Δικαίωμα στην οικογενειακή επανένωση.
- Δικαίωμα των υπηκόων να φύγουν από τη χώρα (καταγωγής).
- Διαδικαστικά μέτρα προστασίας στην περίπτωση απέλασης.
- Απλοποίηση των διαδικασιών μετανάστευσης (εισδοχής μεταναστών).

7. Μη-διάκριση

- Δικαίωμα γυναικών και ανδρών σε ισότιμη μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες στην απασχόληση.
- Εγγύηση για όλους -υπηκόους και αλλοδαπούς που διαμένουν και/ή εργάζονται νόμιμα στη χώρα- ότι τα δικαιώματα που αναφέρονται στο Χάρτη εφαρμόζονται ανεξαρτήτως φυλής, φύλου, ηλικίας, γλώσσας, θρησκείας, γνώμης, εθνικής καταγωγής, κοινωνικής προέλευσης, κατάστασης της υγείας ή συσχέτισης με κάποια εθνική μειονότητα.
- Απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω οικογενειακών ευθυνών.
- Δικαίωμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην κοινωνική ενσωμάτωση και τη συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων

15 ανεξάρτητα μέλη – εκλέγονται από την Επιτροπή των Υπουργών του ΣτΕ – δετής θητεία με δικαίωμα μίας ανανέωσης.

- Παρακολουθεί και επιβεβαιώνει την τήρηση από τα κράτη μέλη των δεσμεύσεών τους που απορρέουν από το Χάρτη.
- Καθορίζει κατά πόσον η εθνική νομοθεσία και πρακτική των κρατών μελών συμμορφώνονται με τον Χάρτη.
- Εξέταση ετήσιων αναφορών κρατών μελών περί συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Χάρτη.
- Σε περίπτωση παραλείψεων απευθύνει συστάσεις για συμμόρφωση σε επίπεδο νομοθεσίας ή πράξης.
- Δέχεται συλλογικές προσφυγές/διαμαρτυρίες περί παραβίασης διατάξεων του Χάρτη από διάφορες οντότητες (συνδικαλιστικές οργανώσεις ή ΜΚΟ).

Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Προαγωγή της αποτελεσματικής παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – βοήθεια σε κράτη μέλη για την εφαρμογή των κριτηρίων ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΣτΕ.
- Αναγνώριση τυχόν ανεπαρκειών στη νομοθεσία και την πράξη σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Διευκόλυνση της δράσης των οργανισμών των εθνικών επιτρόπων
- Παροχή συμβουλών και πληροφοριών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή.
- Ενθάρρυνση των μεταρρυθμίσεων μέτρων για την επίτευξη απτής βελτίωσης της προώθησης και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Δεν έχει δικαίωμα επέμβασης σε περιπτώσεις ατομικών καταγγελιών, αλλά με αφορμή αυτές μπορεί να προωθήσει ευρύτερες πρωτοβουλίες.
- Συνεργασία με διεθνείς και εθνικούς φορείς και μηχανισμούς παρακολούθησης.